

udgifter i 1948 udgjorde 52 pct. af de statslige og lokale udgifter mod 10 pct. i 1929. Et samlet indtryk af de offentlige budgetters betydning og dennes udvikling gennem tiden kan man derfor ikke danne sig.

Knud Erik Svendsen.

Bert G. Hickman: The Korean War and U.S. Economic Activity, 1950-52, Occasional Paper 49, National Bureau of Economic Research, New York 1955, 64 sider, 75 c.

På 60 sider forsøger forfatteren en analyse af perioden 1950-52 i USA i al væsentlighed bygget på en statistisk gennemgang af de gængse aggregater (forbrug, opsparing etc.).

Hickman når til det resultat, at den bærende faktor i årene 1950-52 var de stærke svingninger i forbrugernes indkøb forårsaget af krigens stærke påvirkning af forventningerne. Første forbrugsbølge varede juli-august, den næste satte ind i begyndelsen af 1951, efter at kineserne var gået ind i krigen. De otte måneders inflationstryk, der fulgte efter krigens udbud tilskrives først og fremmest disse bølger. Hickman slutter derfor sin fremstilling på denne måde:

»Hypotesen, at forbrugsudgifterne primært er en funktion af realindkomsten, er blevet vidt akcepteret af økonomer. Delvis som følge heraf er konjunkturernes oprindelse blevet søgt i faktorer, som kunne forventes at ville forårsage svingninger i investeringen. Forbrugsudgifternes ustabilitet i de sidste år peger på, at dette kan være en oversimplificering. Det er imidlertid vigtigt at bemærke sig, at denne nylige ustabilitet har været et resultat af forstyrrelser skabt af krig, og at den ikke på nogen måde viser, at fredstids-konjunkturer bliver regelmæssigt påvirket af uafhængige svingninger i forbrugsudgifterne. Om det er tilfældet forbliver et ubesvaret spørgsmål, som kun kan besvares ved yderligere empiriske undersøgelser.«

At Hickman gentager dette flere steder i sin fremstilling er berettiget, for fænomenet og dets økonomiske virkninger er interessant. Det kan dog forbyvse lidt, at han ikke går dybere i problemet, f. eks. finder man ikke nogen behandling af forbrugerkredit, dens størrelse, betingelser osv. og hermed af forbrugerekspansionens mulige størrelse over det korte løb. Der gives en nøje redegørelse for de enkelte varers ekspansion

i de to bølger, mens problemet, hvilke indkomstgrupper der udvider deres forbrug, end ikke strejfses.

Hickman fremhæver, at den ekspansion, der stimuleres af en mobilisering ikke behøver at vente på, at regeringsudgifterne (som de statistisk rapporteres i nationalproduktberegningerne) vokser. For det første er der tilmeldt mellem ordrenes placering hos erhvervslivet og udgifterne, for det andet kan staten fremme den private investering, forårsaget af militærordrerne, ved skattereduktioner, direkte långiving eller garantier for lån. Og endelig spiller de nævnte forbrugsforskydninger ind.

Men han forsøger ikke at give nogen kvantitativ antydning af de to første forholds betydning, vel netop fordi han så ensidigt bygger på nationalproduktberegninger. Det kunne ellers have været interessant at få oplyst, hvor store ordrer regeringen placerede i de forskellige perioder efter krigens begyndelse, og hvordan disse ordres udførelse finansieres. I det hele taget bringer han ikke nogen oplysninger om penge- og kreditpolitikken i perioden. Herved bliver hans fremstilling for ensidigt præget af forbrugsforholdene i perioden, mens spørgsmål som, i hvilken grad der skete omlægninger i industrien, forbigås, og der gives ikke noget udgangspunkt for en vurdering af Koreakrigens økonomiske virkninger på længere sigt.

Endelig sammenligner Hickman de to mobiliseringsperioder 1940-41 og 1950-52. Denne del (som hele hæftet) udmærker sig ved sin klare fremstilling af relevante taloplysninger, selv om der som nævnt kan rettes flere indvendinger mod det teoretiske udsyn.

Knud Erik Svendsen.

Vera Riley and Robert Allen: Interindustry Economic Studies, The Johns Hopkins Press, Maryland, 1955. 280 sider. Pris: \$ 2.50.

Input-output analysen — som nu har fået dansk navn: *Kredsløbsanalysen* — har på 10 år nået at konsolidere sin stilling. Det vigtigste arbejde i de kommende år bliver formentlig på den ene side dynamiseringen af modellen, på den anden side udbygningen af det empiriske grundlag. Her skal nu blot gøres opmærksom på, at kredsløbsanalysen har fået sin bibliografi ved

udgifter i 1948 udgjorde 52 pct. af de statslige og lokale udgifter mod 10 pct. i 1929. Et samlet indtryk af de offentlige budgetters betydning og dennes udvikling gennem tiden kan man derfor ikke danne sig.

Knud Erik Svendsen.

Bert G. Hickman: The Korean War and U.S. Economic Activity, 1950-52, Occasional Paper 49, National Bureau of Economic Research, New York 1955, 64 sider, 75 c.

På 60 sider forsøger forfatteren en analyse af perioden 1950-52 i USA i al væsentlighed bygget på en statistisk gennemgang af de gængse aggregater (forbrug, opsparing etc.).

Hickman når til det resultat, at den bærende faktor i årene 1950-52 var de stærke svingninger i forbrugernes indkøb forårsaget af krigens stærke påvirkning af forventningerne. Første forbrugsbølge varede juli-august, den næste satte ind i begyndelsen af 1951, efter at kineserne var gået ind i krigen. De otte måneders inflationstryk, der fulgte efter krigens udbud tilskrives først og fremmest disse bølger. Hickman slutter derfor sin fremstilling på denne måde:

»Hypotesen, at forbrugsudgifterne primært er en funktion af realindkomsten, er blevet vidt akcepteret af økonomer. Delvis som følge heraf er konjunkturernes oprindelse blevet søgt i faktorer, som kunne forventes at ville forårsage svingninger i investeringen. Forbrugsudgifternes ustabilitet i de sidste år peger på, at dette kan være en oversimplificering. Det er imidlertid vigtigt at bemærke sig, at denne nylige ustabilitet har været et resultat af forstyrrelser skabt af krig, og at den ikke på nogen måde viser, at fredstids-konjunkturer bliver regelmæssigt påvirket af uafhængige svingninger i forbrugsudgifterne. Om det er tilfældet forbliver et ubesvaret spørgsmål, som kun kan besvares ved yderligere empiriske undersøgelser.«

At Hickman gentager dette flere steder i sin fremstilling er berettiget, for fænomenet og dets økonomiske virkninger er interessant. Det kan dog forbyvse lidt, at han ikke går dybere i problemet, f. eks. finder man ikke nogen behandling af forbrugerkredit, dens størrelse, betingelser osv. og hermed af forbrugerekspansionens mulige størrelse over det korte løb. Der gives en nøje redegørelse for de enkelte varers ekspansion

i de to bølger, mens problemet, hvilke indkomstgrupper der udvider deres forbrug, end ikke strejfses.

Hickman fremhæver, at den ekspansion, der stimuleres af en mobilisering ikke behøver at vente på, at regeringsudgifterne (som de statistisk rapporteres i nationalproduktberegningerne) vokser. For det første er der tilmeldt mellem ordrenes placering hos erhvervslivet og udgifterne, for det andet kan staten fremme den private investering, forårsaget af militærordrerne, ved skattereduktioner, direkte långiving eller garantier for lån. Og endelig spiller de nævnte forbrugsforskydninger ind.

Men han forsøger ikke at give nogen kvantitativ antydning af de to første forholds betydning, vel netop fordi han så ensidigt bygger på nationalproduktberegninger. Det kunne ellers have været interessant at få oplyst, hvor store ordrer regeringen placerede i de forskellige perioder efter krigens begyndelse, og hvordan disse ordres udførelse finansieres. I det hele taget bringer han ikke nogen oplysninger om penge- og kreditpolitikken i perioden. Herved bliver hans fremstilling for ensidigt præget af forbrugsforholdene i perioden, mens spørgsmål som, i hvilken grad der skete omlægninger i industrien, forbigås, og der gives ikke noget udgangspunkt for en vurdering af Koreakrigens økonomiske virkninger på længere sigt.

Endelig sammenligner Hickman de to mobiliseringsperioder 1940-41 og 1950-52. Denne del (som hele hæftet) udmærker sig ved sin klare fremstilling af relevante taloplysninger, selv om der som nævnt kan rettes flere indvendinger mod det teoretiske udsyn.

Knud Erik Svendsen.

Vera Riley and Robert Allen: Interindustry Economic Studies, The Johns Hopkins Press, Maryland, 1955. 280 sider. Pris: \$ 2.50.

Input-output analysen — som nu har fået dansk navn: *Kredsløbsanalysen* — har på 10 år nået at konsolidere sin stilling. Det vigtigste arbejde i de kommende år bliver formentlig på den ene side dynamiseringen af modellen, på den anden side udbygningen af det empiriske grundlag. Her skal nu blot gøres opmærksom på, at kredsløbsanalysen har fået sin bibliografi ved

ovennævnte arbejde. For den, der ønsker at trænge ind i analysen, kan der næppe gives en bedre begyndelse end denne bog.

I en 20 sider lang indledning præsenteres problemstillingen, og der henvises til de centrale arbejder. De følgende 250 sider klassificerer den foreliggende (trykte og utrykte litteratur). At så langt det vigtigste er kommet med, er vel næsten selvfølgelig. At ikke alt er kommet med er vel mindre selvfølgelig — og kunne måske delvis være undgået, om forfatterne havde støttet sig på den meget værdifulde *Bibliography in Income and Wealth*, som dækker perioden fra 1937 til idag. Af overspringelser tænker anmelderen ikke alene på mindre ikke-engelsk-sprogede afhandlinger, men lige så vel på så centrale arbejder som Frisch's *Econometrica*-artikler (1934). Da begyndte nemlig kredsløbsanalysen i moderne forstand — Leontief's store fortjenester ufortalt.

Sådanne fejl forhindrer imidlertid ikke, at det med ovennævnte arbejde er blevet meget lettere at orientere sig i den flodbølge af kredsløbslitteratur, som næsten har været for overvældende.

P. Nørregaard Rasmussen.

Klaus E. Sinewe: Grundlage und Entwicklung des internationalen Zahlungsverkehrs nach dem zweiten Weltkrieg. Westkulturverlag Anton Hain. Meisenheim am Glan 1954. 171 sider. Pris 9,50 DM.

I bogens første tre kapitler redegør forfatteren på en meget overbevisende måde for Bretton-Woods-aftalens ideologiske baggrund. Han opridser ligeledes klart interesse modsætningerne mellem de lånsøgende lande, hvis sag tales af Keynes, og det långivende U.S.A., der repræsenteres af Harry Dexter White. Og han viser, hvorledes Whites synspunkter sejrer, fordi England havde et meget betydeligt finansieringsbehov, som kun U.S.A. kunne dække.

I de følgende kapitler gennemgås efterkrigstidens betalingsmekanismer i Vesteuropa. Fra de bilaterale arrangementer

nås over Marshallhjælpens trækingsrettigheder og kompensationer til Den europæiske Betalingsunion. Forfatteren fremdrager en række detaljer, men de indordnes alle i en fin mosaik. Denne skal vise, dels at Bretton-Woods-aftalen har inspireret efterkrigstidens økonomiske politik, dels at Den internationale Valutafond har haft den afgørende indflydelse på dens praktiske udformning. Heri ligger bogens afgørende svaghed. Forfatteren har ladet sig indfange af sin egen systematik. Det regionale samarbejde under Marshall-planen skal han således have presset ind i skemaet som en underafdeling af det globale, selv om det i et vist omfang var en storpolitisk bestemt erstatning herfor. Og forfatteren tager devalueringen i 1949 til indtægt for valutafonden (p. 50), og undlader at oplyse, at fonden først fik forelagt de nye kurser til godkendelse, efter de var trådt i kraft.

En bog som denne, der fremkom i 1954, burde munde ud i en konvertibilitetsdebat. Men konvertibiliteten nævnes blot en passant på de to sidste sider. Bogen kan derfor udelukkende anbefales dem, som interesserer sig specielt for Bretton-Woods-aftalen og for den første efterkrigstid.

Erling Olsen.

Raymond F. Mikesell: Foreign Exchange in the Postwar World, The Twentieth Century Fund, New York, 1954. 658 s. Pris \$ 5.00.

Det er en lang bog, og når man er færdig med den, føler man sig lidt snydt. Forfatteren erklærer i indledningen, at det er hans hensigt at bibringe læseren en bedre forståelse af valutasystemerne og valutapolitik siden den anden verdenskrig. Derimod vil han ikke skrive nogen håndbog. Resultatet er blevet en mellemtung mellem en økonomisk analyse og en håndbog — d. v. s. gengivelse af en masse notater med mere eller mindre dybtgående kommentarer.

Bogen falder i fire dele. Den første, der også er udgivet i serien Princeton Essays,